

Bryssel, 12. kesäkuuta 2025
(OR. en)

7819/25

Toimielinten välinen asia:
2021/0213 (CNS)

FISC 93
ECOFIN 401
ENER 97
ENV 240
CLIMA 102

ILMOITUS: I/A-KOHTA

Lähettiläjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto
Asia:	Energiaverodirektiivin tarkistaminen – Tilannekatsaus

Tämän ilmoituksen liitteessä olevassa tilannekatsauksessa esitetään puheenjohtajavaltion näkemys asiakohdassa tarkoitettujen ehdotusten käsittelyn tilanteesta ja ehdotuksen tarkastelussa vuoden 2025 ensimmäisellä puoliskolla saavutetusta edistymisestä.

Pysyvien edustajien komiteaa pyydetään panemaan merkille tämän ilmoituksen liitteessä esitetty puheenjohtajavaltion tilannekatsaus ja toimittamaan se neuvostolle.

Neuvostoa (talous- ja rahoitusasiat) pyydetään panemaan merkille tämän ilmoituksen liitteessä esitetty puheenjohtajavaltion tilannekatsaus jonkin tulevan istuntonsa esityslistan A-kohtana.

Energiaverodirektiivin tarkistaminen**Puheenjohtajavaltion tilannekatsaus****I JOHDANTO**

1. Komissio toimitti 14. heinäkuuta 2021 ehdotuksen direktiiviksi energiatuotteiden ja sähkön verotusta koskevan unionin kehyksen uudistamisesta (uudelleenlaadittu)¹, jäljempänä 'energiaverodirektiiviä koskeva ehdotus'.
2. Energiaverodirektiiviä koskeva ehdotus on osa 55-valmiuspakettia², jolla pyritään toteuttamaan EU:n kunnianhimoiset tavoitteet, joiden mukaisesti päästöjä on vähennettävä vähintään 55 prosenttia vuoteen 2030 mennessä vuoden 1990 tasoihin verrattuna ja ilmastoneutraaliustavoite on saavutettava vuoteen 2050 mennessä. Valmiuspaketti koostuu joukosta toisiinsa liittyviä ehdotuksia, joilla kaikilla pyritään samaan tavoitteeseen eli oikeudenmukaisen, kilpailukykyisen ja vihreän siirtymän varmistamiseen vuoteen 2030 mennessä ja sen jälkeen. Valmiuspaketti kattaa useita politiikan ja talouden aloja, joihin kuuluvat ilmasto, energia ja polttoaineet, liikenne, rakennukset, maankäyttö ja metsätalous.
3. Energiaverodirektiiviä koskevalla ehdotuksella on seuraavat päämäärät:
 - a) luodaan mukautettu kehys, jolla voidaan edistää EU:n vuotta 2030 koskevia tavoitteita ja vuotta 2050 koskevaa ilmastoneutraaliustavoitetta Euroopan vihreän kehityksen ohjelman puitteissa. Tarkoituksena on mukauttaa energiatuotteiden ja sähkön verotus EU:n energia-, ympäristö- ja ilmastopolitiikkoihin, mikä edistäisi EU:n pyrkimyksiä vähentää päästöjä,
 - b) luodaan puitteet, joilla turvataan ja parannetaan EU:n sisämarkkinoita päivittämällä verotuksen piiriin kuuluvien energiatuotteiden soveltamisalaa ja verokantojen rakennetta sekä järkipäistäämällä verovapautusten ja veronalennusten käyttöä jäsenvaltioissa, ja
 - c) säilytetään valmiudet tuottaa tuloja jäsenvaltioiden talousarvioihin.

¹ 10872/21.

² 10849/21.

4. Komission näkemyksen mukaan nämä tavoitteet saavutettaisiin siirtymällä määräperusteisesta verotuksesta energiasisältöön perustuvaan verotukseen, asettamalla verokannat järjestykseen niiden ympäristötehokkuuden mukaan ja rajoittamalla fossiilisten polttoaineiden käytön kannustimia. Tämän järjestyksen mukaan tavanomaisia fossiilisia polttoaineita, kuten kaasuöljyä ja bensiiniä, verotettaisiin korkeimmalla verokannalla ja sähköä alhaisimmalla.
5. Euroopan talous- ja sosiaalikomitea antoi lausuntonsa 20. tammikuuta 2022³ ja alueiden komitea omansa 27. huhtikuuta 2022⁴. Euroopan parlamentin lausuntoa ei ole vielä saatu.

II ASIAN KÄSITTELY NEUVOSTOSSA

6. Energiaverodirektiiviä koskevan ehdotuksen analyysi käynnistettiin verotustyöryhmässä (välillinen verotus – valmisteverot/energiaverotus) syyskuussa 2021. Korkean tason verotustyöryhmä on keskustellut asiasta useaan otteeseen.
7. Neuvosto (Ecofin) pani 7. joulukuuta 2021 merkille puheenjohtajavaltion tilanneselvityksen 55-valmiuspaketin ehdotuksista, jotka kattoivat myös energiaverodirektiiviä koskevan ehdotuksen⁵. Neuvosto (Ecofin) pani 17. kesäkuuta 2022 merkille puheenjohtajavaltion tilanneselvityksen energiaverodirektiiviä koskevasta ehdotuksesta⁶. Neuvosto (Ecofin) kävi 6. joulukuuta 2022 periaatekeskustelun⁷ ehdotuksesta energiaverodirektiiviksi ja antoi poliittista ohjausta jatkotoimia varten. Yleisesti ottaen ministerit kannattivat puheenjohtajavaltion joustavampaa lähestymistapaa ja halusivat löytää ratkaisuja avoimna oleviin kysymyksiin.
8. Neuvosto (Ecofin) kävi 10. joulukuuta 2024 periaatekeskustelun⁸ ehdotuksesta energiaverodirektiiviksi ja antoi poliittista ohjausta.
9. Teknistä analyysia jatkettiin neuvoston valmisteluelimissä poliittisen ohjauksen perusteella.

³ 5615/22.

⁴ 7822/25.

⁵ 14574/21.

⁶ 9874/22.

⁷ 14736/22.

⁸ 16174/24 REV 1.

III EDISTYMINEN VUODEN 2025 ALKUPUOLISKOLLA

10. Puheenjohtajavaltio Puola jatkoi energiaverodirektiivin tarkistamista koskevaa työtä edellisillä puheenjohtajakausilla saavutetun edistymisen pohjalta. Asiaa analysoitiin verotustyöryhmän kokouksissa 30. tammikuuta, 1. huhtikuuta ja 20. toukokuuta 2025.
11. Puheenjohtajavaltio laati vuoden 2025 alkupuoliskolla työryhmän kokouksissa käytyjen keskustelujen pohjalta kolme versiota koko kompromissitekstistä, ja viimeisin kompromissiteksti toimitettiin verotustyöryhmälle 20. toukokuuta⁹. Lisäksi puheenjohtajavaltio esitteli tiettyjä säännöksiä koskevan analyysinsa selittävässä huomautuksessa. Tämä helpotti keskusteluja ja edisti ratkaisujen löytämistä avoinna oleviin kysymyksiin.
12. Yksi keskustelunaiheista oli se, miten voidaan saavuttaa yhteinen tavoite EU:n teollisuuden kilpailukyyn säilyttämisestä muuttuvassa globaalissa tilanteessa ja mikä rooli energiaverotuksella voisi olla tässä suhteessa. Komissio on esitellyt energiaverotukseen liittyviä näkökohtia tiedonannoissaan ”Puhtaan teollisen kehityksen ohjelma: kilpailukykyyn ja vähähiilistämiseen tähtäävä yhteinen etenemissuunnitelma”¹⁰, ”Kohtuuhintaista energiaa koskeva toimintasuunnitelma – Energiaunionimme todellisen arvon hyödyntäminen kohtuuhintaisen, tehokkaan ja puhtaan energian varmistamiseksi kaikille eurooppalaisille”¹¹, ”EU:n kilpailukykykompassi”¹² ja ”Teräs- ja metallialan toimintasuunnitelma”¹³. Näiden tiedonantojen perusteella puheenjohtajavaltio katsoo, että energiantensiiviset alat, kuten mineralogiset ja metallurgiset prosessit, tarvitsevat enemmän tukea. Sen vuoksi on puheenjohtajavaltion mukaan perusteltua säilyttää jäsenvaltioiden mahdollisuus myöntää tukea direktiivin soveltamisalaa koskevan poikkeuksen muodossa.

⁹ 9008/25.

¹⁰ 6515/25.

¹¹ 6601/25.

¹² 5785/25.

¹³ 7288/25.

13. Energiaverodirektiiviä koskevalla ehdotuksella otettiin käyttöön uusi ominaisuus eli säännös vähimmäisverotasojen automaattisesta indeksoinnista. Indeksoinnin tavoitteena on välttää energiaverodirektiivin taloudellisten vaikutusten heikkeneminen ajan mittaan. Puheenjohtajavaltio edisti keskustelua indeksointijärjestelyistä, erityisesti aikaperustasta ja indeksoinnin ylärajasta.
14. ”Yhden käyttötarkoituksen” ja ”yhden erilaisen käyttötarkoituksen” käsitteitä selkeytettiin. Koska kyseisten termien tulkinta ja soveltamisala herättivät epäilyksiä, puheenjohtajavaltio käynnisti keskustelun niiden merkityksen selventämiseksi. Energiatuotteiden ja sähkön erityiset käyttötarkoitukset tietyillä talouden aloilla, joilla käytetään energiatuotteita tai sähköä, voivat edellyttää lisätukea. Sen vuoksi jäsenvaltiot voivat kyseisissä erityistapauksissa soveltaa tiettyjä alennettuja verotasoja (kokonaisia vapautuksia valmisteveroista tai alennettuja verokantoja). Kompromissitekstissä kyseisiin tapauksiin viitattiin ”yhtenä erilaisena käyttötarkoituksena”. Keskustelun tuloksena esitettiin, että ”yhden erilaisen käyttötarkoituksen” käsite on osa laajempaa ”yhden käyttötarkoituksen” käsitettä. Samalla todettiin, että on tarpeen säilyttää ”yhden käyttötarkoituksen” käsite, koska sillä viitataan kaikkiin direktiivin soveltamisalaan kuuluviin energiatuotteiden ja sähkön käyttötapauksiin eli niihin, jotka eivät vastaa energiatuotteiden ja sähkön kaksoiskäytön määritelmää. Ilmaisusta ”yksi käyttötarkoitus” säilytettiin kompromissitekstissä, mutta puheenjohtajavaltion käynnistämät keskustelut auttoivat selventämään sitä, jotta talouden toimijat, veroviranomaiset ja kansalaiset voivat paremmin ymmärtää ja tulkita tulevan direktiivin tekstiä.

15. Valtuuskunnat ottivat esiin kysymyksen pienistä laitoksista, jotka kuluttavat omaan käyttöön sähköä, jonka ne ovat tuottaneet uusiutumattomista energialähteistä, joita on jo verotettu. Nykyisin sovellettava energiaverodirektiivi antaa jäsenvaltioille mahdollisuuden vapauttaa pientuottajien sähköntuotanto verosta, kun se on tarkoitettu omaan käyttöön edellyttäen, että energiapanoksia verotetaan. Energiaverodirektiiviä koskevassa ehdotuksessa on säilytetty pientuottajien järjestelmän yleinen tavoite. Pienten laitosten määrittelemiseksi on kuitenkin otettu käyttöön kynnysarvo. Sen tavoitteena oli keskittyä uusiutuvista energialähteistä peräisin olevaan sähköntuotantoon ja ottaa huomioon se mahdollisuus, että suurlaitokset saattavat hyötyä kohtuuttomista veroeduista. Tämä on kuitenkin johtanut siihen, että on rajoitettu mahdollisuutta vapauttaa verosta pienet laitokset, jotka kuluttavat omaan käyttöön sähköä, jonka ne tuottavat uusiutumattomista energialähteistä, joita on jo verotettu. Tästä syystä puheenjohtajavaltio muutti tähän liittyviä säännöksiä kompromissitekstissä. Tällä tavoin jäsenvaltiot voivat a) vapauttaa verosta omaan käyttöön tarkoitettun sähköntuotannon, jos tuotantopanokset eivät ole verotuksen piiriin kuuluvia energiatuotteita (tuuli, aurinko, jäte jne.). Tavoitteena on välttää ei-ammattilaisille tai hyvin pienille tuottajille aiheutuvat tarpeettomat tuotantorasitteet ja kannustaa kyseisten laitosten kehittämiseen; b) vapauttaa verosta sähkö, joka on tuotettu energiatuotteista, joita on jo verotettu direktiivin mukaisesti. Tämä koskee tapauksia, joissa valmistaja tuottaa teollisissa prosesseissa käytettävää sähköä omaan käyttöön esimerkiksi maakaasusta.
16. Tarkasteltuaan joidenkin valtuuskuntien pyyntöjä puheenjohtajavaltio päätti jättää direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle kaikki lämmitykseen käytettävät jätteet. Valmisteveron muodossa oleva lisärasite voisi johtaa jätteitä keräävien ja jätteiden loppukäsittelystä vastaavien yritysten tarjoamien palvelujen hintojen nousuun. Tästä voisi seurata, että yksittäisten yhteisöjen itse suorittama jätteenpolto voisi yleistyä, mikä voi asianmukaisen infrastruktuurin puuttuessa lisätä ilmakehän pilaantumista haitallisilla kaasuilla tai johtaa hiilivuotoon, jos jätteiden vienti EU:n ulkopuolelle lisääntyy. Sen vuoksi on puheenjohtajavaltion mukaan perusteltua jättää jätteet edelleen energiaverodirektiiviä koskevan ehdotuksen soveltamisalan ulkopuolelle.

17. Kompromissitekstiin tehtiin joitakin muutoksia, joiden tavoitteena oli taata oikeusvarmuus ja yhdenmukaistaa tuleva energiaverodirektiivi muiden asiaankuuluvien säädösten kanssa. Komissiolle siirretään valta antaa delegoituja säädöksiä erityisesti direktiivin (EU) 2018/2001 (uusiutuvan energian direktiivi, RED II) liitteeseen IX tehtävien tulevien muutosten osalta, jotta tulevan energiaverodirektiivin liite III muutettaisiin siten, että se olisi yhdenmukainen RED II -direktiivin tarkistetun version kanssa. Tarvittavat muutokset tehtiin myös ”kehittyneiden biopolttoaineiden, bionesteiden ja biokaasun” tuotantoon tarkoitettujen raaka-aineiden luetteloon (energiaverodirektiiviä koskevan kompromissitekstin liite III).
18. Lisäksi puheenjohtajavaltio päivitti sarakkeessa ”Tuotteen nimi” olevat kuvaukset sekä eräät CN-koodit, jotta tehollisten lämpöarvojen muuntotaulukko (energiaverodirektiiviä koskevan kompromissitekstin liite II) saataisiin yhdenmukaiseksi yhdistetyn nimikkeistön (CN) kanssa.
19. Kompromissitekstin aiemmassa versiossa säädettiin, että neuvosto voi hyväksyä täytäntöönpanosäädöksiä minkä tahansa energiatuotteen luokan muuttamiseksi, jos sen luokka on ristiriidassa sen ympäristötehokkuuden kanssa. Keskustelussa kuitenkin korostettiin, että SEUT:n mukaan perussäädöstä ei yleensä voida muuttaa täytäntöönpanosäädöksellä. Energiatuoteluokan muuttamista voidaan pitää energiaverodirektiiviä koskevan ehdotuksen olennaisena osana. Kävi ilmi, että oikeudellisesti toteuttamiskelpoinen vaihtoehto olisi muuttaa valtuutus uudelleentarkastelulausekkeeksi. Puheenjohtajavaltio tarkisti kompromissitekstin tämän mukaisesti.
20. Johdanto-osan kappaleita mukautettiin edelleen, jotta ne olisivat yhdenmukaiset energiaverodirektiiviä koskevan ehdotuksen artiklaosan kanssa.
21. Valtuuskunnat ovat toistaneet yleisesti tiedossa olevat kantansa muutamiiin muihin kysymyksiin. Puheenjohtajavaltio ei kuitenkaan ole aloittanut keskusteluja uudelleen näistä kysymyksistä, koska sen mielestä niistä on keskusteltu perusteellisesti aiempina vuosina ja teksti on hauras kompromissi.

IV MAHDOLLINEN ETENEMISTAPA

22. Puheenjohtajavaltion mielestä neuvottelujen nykytilanteessa valtuuskuntien eri näkemykset ovat herkässä tasapainossa, ja niissä otetaan huomioon myös kilpailukykyä koskeva näkökohta, jota monet valtuuskunnat ovat viime aikoina korostaneet. Kaikista energiaverodirektiiviä koskevan ehdotuksen kysymyksistä on keskusteltu perusteellisesti neuvottelujen alusta lähtien, ja valtuuskuntien kannat ovat yleisesti ottaen hyvin tiedossa, vaikka jotkin niistä ovatkin muuttuneet.
23. Työtä on kuitenkin jatkettava valtuuskuntien kantojen lähentämiseksi. Puheenjohtajavaltio toteaa myös, että kompromissitekstiin tarvitaan joitain teknisiä mukautuksia ja että sitä on tarkasteltava oikeudellisesti. Puheenjohtajavaltio toteaa, että valtuuskunnat ovat päättäneet jatkaa asian käsittelyä tähän mennessä saavutetun edistymisen pohjalta.

V LOPUKSI

24. Tässä yhteydessä puheenjohtajavaltio Puola kehottaa neuvostoa panemaan merkille tämän selvityksen, jotta neuvotteluissa voitaisiin edistyä ja hyödyntää tähän mennessä jo saavutettua edistymistä.
-